

**Folketingets Social-,
Indenrigs- og Børneudvalg**

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.socialministeriet.dk

Sagsnr.
2019 - 1217

Doknr.
678997

Dato
21-03-2019

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg har d. 25. februar 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 332 (alm. del) til børne- og socialministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Troels Ravn (S) på vegne af udvalget.

Spørgsmål nr. 332:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan ministeriet de seneste par år har arbejdet med opfølgningen af de enkelte mål og delmål under FN’s 17 verdensmål? Spørgsmålet stilles som opfølgning på møde den 21. februar 2019 om FN’s verdensmål”.

Svar:

Danmark tilsluttede sig FN’s verdensmål for bæredygtig udvikling i september 2015. FN’s verdensmål omfatter samlet set 169 delmål fordelt på 17 overordnede mål, som økonomi, sundhed, uddannelse, ligestilling og miljø, jf. www.verdensmaalene.dk.

Med verdensmålene er der tale om en global dagsorden, der skal oversættes til den nationale kontekst, og som skal opnås på globalt niveau. Verdensmålene er universelle i den forstand, at de gælder for alle FN’s medlemslande – både udviklede lande og ikke-udviklede lande. Opfyldelsen af de 17 verdensmål skal ske i overensstemmelse med hvert enkelt medlemslands nationale tilgang og prioriteter, herunder med udgangspunkt i de nationale omstændigheder, der er gældende i hvert land.

Danmark ligger i front i forhold til at realisere mange af verdensmålene. Sustainable Development Solutions Network under FN vurderer, at Danmark er nummer to i verden i forhold til at opfylde verdensmålene, jf. SDG Index & Dashboards – Global Report, 2016. Det betyder, at nogle målsætninger er mindre relevante end andre, og at arbejdet med disse mål ikke kan forventes at være det samme i Danmark som i mange andre lande.

FN’s verdensmål omfatter målsætninger om bæredygtig udvikling på mange forskellige områder, og ressortansvaret for arbejdet med de enkelte mål og delmål er placeret i de relevante ministerier, jf. svar på FIU alm. del spm. 21 af 4. oktober 2018. Børne- og Socialministeriet har ressortansvaret for ni delmål. I det følgende oplyses de ni delmål efterfulgt af de konkrete initiativer iværksat inden for de enkelte områder:

"1.1. Inden 2030 skal ekstrem fattigdom være udryddet for alle mennesker overalt i verden, for øjeblikket målt som mennesker, der lever for mindre end USD 1,25 om dagen"

Alle personer med lovligt ophold i Danmark har en grundlovssikret ret til økonomisk understøttelse, hvis vedkommende ikke er i stand til at forsørge sig selv og sine, og hvis forsørgelsen ikke påhviler nogen anden. Der er således et økonomisk sikkerhedsnet i form af universelle ydelser, der skal forhindre ekstrem fattigdom i Danmark.

"1.2. Inden 2030 skal andelen af mænd, kvinder og børn i alle aldre, som lever i fattigdom i alle dens dimensioner, halveres i henhold til nationale definitioner."

Danmark har ikke en officiel fattigdomsgrænse. En officiel fattigdomsgrænse rammer skævt i forhold til at belyse hvilke personer i Danmark, der reelt set har et behov for hjælp og støtte, eksempelvis i form af en social indsats. Det var også erfaringen med den tidligere officielle danske fattigdomsgrænse, der viste, at gruppen af økonomisk fattige var en forholdsvis lille og meget sammensat gruppe, der ikke nødvendigvis havde sociale problemer. Samtidig var der en forholdsvis stor mobilitet ud af fattigdom, da mange af personerne under fattigdomsgrænsen selv fik forbedret deres økonomiske situation.

Der findes samtidig personer i Danmark, som af forskellige årsager lever i meget udsatte positioner, men som ikke nødvendigvis er økonomisk fattige. Det kan eksempelvis være alkohol- og stofmisbrugere, eller personer med psykiske vanskeligheder, som har betydelige sociale problemer, der går ud over deres helbred, deres familier, og på sigt også evnen til at forsørge sig selv. Her handler den sociale indsats om at få løst problemerne bag, at personerne ender i misbrug, hjemløshed mv.

Regeringen har derfor fastsat 10 konkrete mål for social mobilitet, der sætter retning for socialpolitikken, og som der årligt gøres status for i Socialpolitisk Redegørelse. Med målene tydeliggør regeringen, at det er vigtigt, at flere personer i Danmark skal være en del af arbejdsfællesskabet, og at færre skal være socialt udsatte.

De 10 mål for social mobilitet er i høj grad relateret til FN's verdensmål, der blandt andet handler om at hjælpe personer i udsatte positioner. Det indgår desuden i Børne- og Socialministeriets overvejelser, hvordan verdensmålene i højere grad kan integreres i Socialpolitisk Redegørelse fremadrettet ift. at belyse mål om social udsathed.

Parallelt hermed følger regeringen udviklingen i antallet af personer i Danmark med en relativ lav indkomst. Det omfatter de personer, der i et enkelt år har en disponibel indkomst under 50 pct. af medianindkomsten for hele befolkningen. Der gøres blandt andet status i Økonomi- og Indenrigsministeriets årlige publikation Fordeling og Incitament, og her er Danmark kendetegnet ved, at der er relativt få personer i lavindkomstgruppen set i et internationalt perspektiv.

"1.3. Der skal gennemføres nationalt tilpassede sociale sikringssystemer og foranstaltninger for alle, inklusiv nedre grænser, og inden 2030 skal der opnås en substantiel dækning af de fattige og de udsatte grupper."

Dagtilbudsområdet

Der blev med satspuljeaftalen for 2016 afsat 23 mio. kr. i perioden 2016-2019 til et hold pædagogiske praksiskonsulenter, der skal rådgive om bedre dagtilbud for børn i udsatte positioner.

Forskning viser, at udsatte børn får størst gavn af højkvalitets dagtilbud, og bl.a. derfor øgede regeringen fokus på kvalitet i dagtilbud ved en styrket pædagogisk læreplan som led i dagtilbudsaftalen fra 2017. Her blev der øremærket 45 mio. kroner i 2018 og 83 millioner årligt fra 2019 og frem til flere pædagoger i de daginstitutioner, som har flest børn i udsatte positioner. Derudover blev der afsat 58 mio. kr. i perioden 2017-2018 til igangsættelsen af forsøg med målrettede sociale og tværfaglige indsatser i dagtilbud med mange børn i udsatte positioner.

Efter aftalen om obligatorisk læringstilbud (2018) skal 1-årige børn fra udsatte boligområder have et obligatorisk læringstilbud på 25 timer om ugen, hvis de ikke går i dagtilbud. Med aftalen blev der afsat 210 mio. kr. i perioden 2018-2021 og 94 mio. kr. årligt fra 2022 og frem.

Med udspillet "1.000-dages-program – en bedre start på livet" (2019) bliver der bl.a. afsat 1 mia. kr. i perioden 2019-2022 til indsatser i udsatte børns første 1.000 dage. Der øremærkes midler til flere pædagoger, målrettet uddannelse til personalet og hjælp i hjemmet til, at familierne kan give børnene en bedre start på livet, således for at mindske negativ social arv.

Handicapområdet

Den 1. januar 2018 trådte lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie i kraft. Med loven kan visse kommunale og regionale døgntilbud tilbyde beboere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne at købe deres kendte personale med på ferie. Hensigten med loven er at give beboere i kommunale og regionale døgntilbud mulighed for at tage det personale, som de allerede kender og er trykke ved, med på ferie.

Hjemløseområdet

Tidligere har der alene været hjemmel i serviceloven til at klage over kommunernes afgørelse. På boformer efter servicelovens § 110 (forsorgshjem og herberger) er der imidlertid boformslederen, der træffer afgørelse om optagelse og udskrivning på § 110-boformer. Derfor har der ikke været adgang til at klage over afvisning eller udskrivning fra § 110-boformer. Dette er blevet rettet, og siden 1. januar 2018 har der således været adgang til klage over boformslederens afgørelser om afslag på optagelse eller udskrivning fra § 110-boformer.

Med satspuljeaftalen for 2018-2021 blev der afsat 154 mio. kr. til en handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed. Handlingsplanen har som overordnet formål at sikre en bedre indsats mod hjemløshed blandt landets kommuner ved at sikre, at virksomme indsatser udbredes til flere kommuner samt at styrke den forebyggende indsats mod hjemløshed. Der er afsat over 70 millioner til investeringspuljer i perioden 2018-2012, som skal støtte kommunerne i at investere i forebyggelse af hjemløshed og i at give den rette indsats til personer i hjemløshed. Handlingsplanen har ligeledes et særligt fokus på de unge hjemløse samt den mindre gruppe af hjemløse, der har været meget længe i systemet.

Med satspuljeaftalen for 2019-2022 er der afsat 11,5 mio. kr. til en ansøgningspulje, hvorfra kommuner samt frivillige og private organisationer kan søge om støtte til udvikling af midlertidige boliger til unge i hjemløshed eller i risiko for at ende i hjemløshed samt skabe grundlag for en mere fremskudt socialindsats.

Bevillingen ligger i 2019 og kan tildeles i en op til treårig projektperiode. Indsatsen (Unge under eget tag) skal understøtte, at flere unge får den rette hjælp og støtte i bevægelsen mod en mere permanent boligsituation og i forebyggelsen af social udsathed.

Voksenområdet

Med satspuljeaftalen for 2017-2020 blev der afsat 400 mio. kr. til en målrettet indsats for at forebygge vold og overgreb på landets botilbud. Med handlingsplanen blev der afsat midler til at oprette 150 særlige pladser på psykiatriske afdelinger med det formål at tilbyde en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats. Dertil blev der afsat midler til en generel voldsforebyggende indsats på landets botilbud.

Der blev i december 2018 indgået en politisk aftale om "En helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer". Med aftalen er der enighed om principperne for en ny hovedlov, som skal skabe rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse behov med det formål, at flere bliver i stand til at mestre eget liv og komme i beskæftigelse. Det indgår endvidere af aftalen, at der skal drøftes konkrete tiltag til at skabe bedre sammenhæng for de allermost udsatte borgere, som lever på kanten af samfundet og kæmper med flere tunge sociale problemstillinger på en gang; fx misbrug, prostitution, hjemløshed og psykiske lidelser.

Med satspuljeaftalen for 2019-2022 er der afsat 100 mio. kr. til et kvalitets- og kompetenceløft af socialpsykiatrien, som i højere grad tager højde for den differentierede målgruppe. Initiativet skal understøtte en omlægning af indsatsen i kommunerne og på botilbuddene, hvor fokus er på den enkelte borgers mulighed for at gøre fremskridt og genfinde glæden, selv med de begrænsninger der følger af de psykiske vanskeligheder. Udviklingen skal udbredes, så kvaliteten i den samlede indsats i socialpsykiatrien løftes og bliver mere forebyggende, helheds- og recoveryorienteret.

"1.5. Inden 2030 skal modstandsdygtigheden opbygges hos de fattige og hos mennesker, der lever i udsatte situationer, og deres eksponering og sårbarhed over for klimarelaterede ekstreme hændelser og andre økonomiske, sociale og miljømæssige chok og katastrofer skal reduceres."

Med satspuljeaftalen for 2017-2020 blev der afsat 39,1 mio. kr. til social støtte i overgangen til og fastholdelse i job for udsatte ledige. Jobcenteret og socialforvaltningen skal samarbejde om at hjælpe udsatte ledige i job i et projekt, der kombinerer jobfokus og socialfaglig støtte. Projektet gennemføres i et samarbejde mellem Socialstyrelsen og Styrelsen for Rekruttering og Arbejdsmarked (STAR).

"4.2. Inden 2030 skal alle piger og drenge sikres adgang til dagtilbud af høj kvalitet, så de er klar til grundskolen."

Med dagtilbudsaftalen fra 2017 vedtog regeringen en aftale om at øge kvaliteten, adgangen og fleksibiliteten i dagtilbud gennem en opprioritering af området med 580 mio. kr. i perioden 2017-2020. Der blev bl.a. øremærket 165 mio. kr. til efteruddannelse af dagplejere, ledere og faglige fyrtårne, og der blev udarbejdet en styrket pædagogisk læreplan. Den nye læreplan har bl.a. fokus på udsatte børn. Flexibilitetsinitiativerne blev igangsat bl.a. for at imødekomme de forældre, der arbejder uden for normale arbejdstider – weekendvagter, natarbejde eller tidlige morgenvagter. Således for at sikre, at alle familier har lige adgang til dagtilbud.

"5.3. Alle skadelige skikke som børneægteskaber, tidlige ægteskaber og tvangsægteskaber samt kvindelig omskæring skal elimineres."

Med en lovændring fra 2017 er muligheden for at dispensere fra alderskravet (18 år) ved indgåelse af ægteskab i Danmark afskaffet. Lovændringen medfører også, at ægteskaber, der er indgået i udlandet af mindreårige, ikke anerkendes efter dansk ret, medmindre der foreligger tvingende grunde herfor, og parterne ellers vil blive stillet i en urimelig situation

"10.2. Inden 2030 skal enhver, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion eller økonomisk eller anden status, i højere grad inddrages i sociale, økonomiske og politiske beslutninger."

Børneområdet

Med satspuljeaftalen for 2018-2021 blev der afsat i alt 24 mio. kr. til den såkaldte Børnerettighedspakke, der skal styrke børns rettigheder med det formål at forebygge, at børn er i mistrivsel og i risiko for overgreb. Børnerettighedspakken består af følgende initiativer:

- 1) Bedre opsporing og reaktion på tidlige tegn på mistrivsel og risiko for overgreb med fokus på børn i dagtilbud og sundhedspleje
- 2) Styrket inddragelse af børn i egen sag i kommunerne så børn høres og tages alvorligt gennem individuelle rettighedsforløb til kommunerne
- 3) Den udvidede åbningstid for henvendelser til BørneTelefonen gøres permanent for at sikre børns direkte adgang til hjælp og rådgivning
- 4) Udbredelse af børns kendskab til egne rettigheder for at styrke børns modstandskraft og forebygge overgreb

Dagtilbudsområdet

Der henvises til ovenstående afsnit om hhv. dagtilbudsaftalen fra 2017, aftalen om obligatorisk læringstilbud fra 2018 og udspillet "1.000-dages-program – en bedre start på livet" (2019).

Frivilligområdet

Med satspuljeaftalen for 2018-2021 blev der afsat 96,6 mio. kr. til en civilsamsfundsstrategi. Strategien skal bidrage til at bekæmpe ensomhed og fremme deltagelse i samfundets fællesskaber, så udsatte børn, voksne og ældre samt mennesker med handicap, som ikke er en del af arbejdsfællesskabet, i højere grad bliver en del af de frivillige fællesskaber som frivillige. Derudover skal initiativet bidrage til, at frivilligheden understøttes i alle egne af landet, og at flere aktører på tværs af forskellige sektorer samarbejder om at løse samfundets udfordringer.

"10.3. Alle skal sikres lige muligheder, ligesom samfundsforårsagede uligheder skal reduceres, bl.a. ved at afskaffe diskriminerende love, politikker og skikke, og ved at fremme hensigtsmæssig lovgivning, politikker og foranstaltninger til at imødegå dette."

Børneområdet

Med satspuljeaftalen for 2016-19 blev der afsat i alt 96 mio. kr. til at udvikle den kommunale indsats hen mod at sætte tidligere og mere forebyggende ind på området for udsatte børn og unge. Formålet er at forebygge, at problemer ud-

vikler sig til at blive for svære at håndtere for både børnene og familierne. Initiativet tager blandt andet udgangspunkt i erfaringerne fra Forebyggelsespakken fra 2014. Aftalen består af følgende initiativer:

- 1) Faglig rådgivning og økonomisk understøttelse af kommunernes omlægning af indsatsen for udsatte børn og unge
- 2) Styrket viden om lovende sociale indsatser

Med satspuljeaftalen for 2019-2022 blev der afsat i alt 249,3 mio. kr. samt 71,5 mio. kr. årligt til et udviklings- og investeringsprogram (*Virksomme indsatser for udsatte børn og unge og deres familier*) på børne- og ungeområdet, der har til formål at understøtte en mere vidensbaseret og effektiv socialpolitik med afsæt i metoder og indsatser, som efterspørges i kommunerne. Det skal ske ved at styrke udviklingen og udbredelsen af virksomme og omkostningseffektive indsatser og praksisser på børne- og ungeområdet. Udviklings- og investeringsprogrammet skal i sidste ende være med til at sikre, at sociale indsatser kommer til at gøre en reel forskel, så udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap får styrkede muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv.

Dagtilbudsområdet

Der henvises til ovenstående afsnit om hhv. dagtilbudsftalen fra 2017, aftalen om obligatorisk læringstilbud fra 2018 og udspillet "1.000-dages-program – en bedre start på livet" (2019).

Handicapområdet

Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap trådte i kraft den 1. juli 2018. Loven betyder, at Ligebehandlingsnævnet fremover kan behandle klager over ulovlig forskelsbehandling på grund af handicap uden for arbejdsmarkedet.

"16.b. Ikke-diskriminerende love og politikker til støtte for en bæredygtig udvikling skal fremmes og håndhæves."

Frivilligområdet

Der henvises til ovenstående afsnit om satspuljeaftalen for 2018-2021, hvorved der blev afsat 96,6 mio. kr. til en civilsamfundsstrategi. Strategien understøtter ligeledes opfyldelsen af dette delmål.

Handicapområdet

På baggrund af ikrafttræden af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap er der nedsat en arbejdsgruppe, som er i gang med at undersøge mulighederne for at indføre rimelig individuel tilpasning.

Med venlig hilsen
Mai Mercado

